

Nr 409.

Av herr **Jacobsson m. fl.**, *angående extra tjänstemäns vid länsstyrelserna lönevillkor.*

Den arbetsbörda, som åligger den svenska länsförvaltningen, har under de tjugo senaste åren i hög grad utökats. Belysande för detta förhållande äro följande uppgifter, hämtade från en i »Nordisk administrativ tidskrift» 1935 utkommen artikel: 1919 utgjorde sammanlagda antalet av länsstyrelserna handlagda mål 672,139; 1933 hade antalet i det närmaste fördubblats och utgjorde 1,235,400. Dessa siffror äro dock endast genomsnittssiffror för samtliga svenska länsstyrelser; vid vissa länsstyrelser har under den sista femtonårsperioden arbetsbördan ökat i ännu mycket väsentligare grad; så var 1917 antalet av landskansliet för länsstyrelsen i Östergötlands län handlagda ärenden ungefär 8,000; 1933 har siffran ökat till 38,600. Länsstyrelserna skulle därför ej i nuvarande stund kunna uppfylla de uppgifter, vilka åligga dem, i fall ej den ordinarie tjänstemannakåren utökats med ett högst betydande antal icke ordinarie tjänstemän. I nuvarande stund utgör antalet ordinarie landskanslistjänster vid samtliga länsstyrelser 83; motsvarande siffra för landskontoristtjänsterna är 86; antalet vid svenska länsstyrelser i nuvarande stund anställda icke ordinarie tjänstemän, vilka aspirera på landskanslist eller landskontoristtjänster, utgör ungefär 300. Det är ej endast för tjänstemän i lägre grader vid länsstyrelserna som befodringsutsikterna synas ringa; antalet vid länsstyrelser tillförordnade eller extra anställda länsnotarier respektive länsbokhållare motsvarar ungefär antalet dylika ordinarie befattningshavare. Det behöver knappast påpekas att under dylika förhållanden utsikterna för det större flertalet ovannämnda icke ordinarie tjänstemän att befodras till ordinarie, varmed de uppnå en ur såväl rättslig som ekonomisk synpunkt betryggande ställning, ställa sig tämligen ringa. En under 1935 gjord undersökning visar de även ur befolkningssynpunkt menliga följdena av dessa förhållanden; den genomsnittliga levnadsåldern för samtliga vid länsstyrelserna anställda icke ordinarie tjänstemän var 35 år eller därutöver; antalet tjänstemän var ungefär 300. Utav dessa 300 tjänstemän voro 89 gifta; de barnlösa äktenskapens antal uppgick till ungefär 40; sammanlagda barnantalet inom äktenskapen var 71. Bland samtliga vid länsstyrelse anställda icke ordinarie tjänstemän bör skiljas mellan sådana, vilka innehava ordinarie tjänst på förordnande, sådana, vilka betecknas som extra ordinarie tjänstemän, samt sådana, vilka rubriceras såsom extra tjänstemän. Extra ordinarie tjänstemännens anställnings- och lönevillkor äro reglerade efter en enhetlig grund. Kungl. Maj:t bestämmer vederbörandes antal och de åtnjuta lön enligt 14:e lönegraden i det för

länsstyrelsernas icke ordinarie tjänstemän gällande avlöningsreglementet (Svensk författningssamling 1935, nr 397), (vilket innebär en maximilön på något över 4,000 kronor om året); tjänsterna äro förenade med tjänstepensionsrätt, dock ej med familjepensionsrätt. De s. k. extra tjänstemännens anställningsvillkor sakna däremot enhetliga normer. Det blir varje länsstyrelses egen sak att bestämma anställnings- och lönevillkor. Med tjänsten är ej förenad tjänste- eller familjepensionsrätt och för extra tjänstemans skiljande från tjänsten är ej någon uppsägningstid påbjuden. Anställnings- och lönevillkor vid olika länsstyrelser variera väsentligt. En under 1935 verkställd undersökning visar att vid viss länsstyrelse extra tjänsteman åtnjuter årslön av över 3,000 kronor. Vid annan länsstyrelse åtnjuter extra tjänsteman med högre ålders- och tjänstemeriter endast årslön med omkring 1,650 kronor. Påpekas bör särskilt, att för samtliga tre kategorier, tillförordnade, extra ordinarie och extra tjänstemän, några nämnvärda skillnader uti åliggande tjänstgöringsskyldighet ej förefinnes. Dessa förhållanden, jämte det från vederbörligt håll offentligt erkända förhållandet att extra tjänstemännen vid länsstyrelserna i stor utsträckning erhålla ett arvode, som ej står i någon rimlig proportion till fullgjorda arbetsprestationer, har sedan åtskilliga år ådragit sig statsmakternas uppmärksamhet. Utredningar hava företagits inom socialdepartementet. Senast den 29 juni 1935 hava sakkunniga tillkallats för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande länsstyrelsernas organisation. Under senare år hava åtskilliga länsstyrelser inkommit till Kungl. Maj:t med framställningar om inrättandet av nya ordinarie tjänster. Vid 1935 års riksdag inlämnades tvenne motioner, bland andra nr 188 i andra kammaren, i vilka hemställdes, att spørsmålet måtte erhålla en slutgiltig lösning. Dessa yrkanden synas dock ej i nämnvärd utsträckning hava beaktats. Chefen för socialdepartementet uttalar sig sålunda på följande sätt uti bilagan till 1936 års statsverksproposition, femte huvudtiteln, sid. 277: »De sakkunnigas uppdrag beräknas, enligt vad jag inhämtat, vara slutfört vid sådan tidpunkt, att förslag i ämnet torde kunna föreläggas 1937 års riksdag. Med hänsyn härtill synes för nästa budgetår icke böra vidtagas andra ändringar i gällande avlöningsstat för länsstyrelserna än sådana, som be-
tingas av speciella förhållanden.»

På grund av vad som ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta att under året 1936/1937 kategorien extra tjänstemän vid länsstyrelserna måtte åtnjuta samma lönevillkor som kategorien extra ordinarie tjänstemän.

Stockholm den 23 januari 1936.

C. Gösta Jacobsson.

John Gustafsson
i Välsnäs.

Alf Meyerhöffer.